

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 1.

A másik arc.

Valami Jánus arczról irtam régebben úgy emlékszem, az volt az eszmei kapcsolat, hogy nálunk azért olyan kényes kérdés a zsidó kérdés, mert a mi zsidainknak két arcza van. Egy fanatikus tűzben égő, idegen arcz és egy neki gömbölyödött magyaros vonású arcz.

Mi aztán vagy csak a magyaros arczot látjuk, vagy csak az elmaradt fanatikus idegen arczot. Ezért csak féligazság a zsidóké és féligazság a zsidók támadóié vagy mindenáron védőié is.

A kétféjűségből elég volt már — tessék szétválni a zsidóságnak is, hogy ne egy név alatt legyenek barátok és ellenségek.

Ez a zsidó kérdés első megoldása.

A budapesti orthodox-zsidó gyűlésnél egész rutságában tünt ki a zsidóság egy részének elmaradottsága és fanatizmusa.

Németül folyt a szónoklás, illetőleg veszekedés sötét csodálatos alakok között, kik hosszú kaftánban, lógó hajlincsekkal, feltett kalapokkal kiabálták a hoch-ot vagy abzugot s ezek az emberek nem csupán a miattuk sötét Ung, Ugo-sa, Bereg, Munkács, Máramarosból gyűltek össze, hanem Nagyvárad, Kolozsvár, Pápa stb. magyar városokból. De még ezeknek a városoknak neveit sem lehetett hallani magyarul.

Hát ezek a liberális éra dédelgetettjei

és a liberális uralom oszlopai, ezek kik a neolog zsidókat, sőt Tóth Bélát is úgy szidták, hogy az már több volt a magánhasználatra való antiszemitaságnál.

Mikor jut egy kis világosság ezekbe a kalappal fődött koponyákba?

Előbb nem, míg az intelligens, magyar érzelmű zsidóság fel nem áldozza külön faji érzékenységét a magyarság oltárán.

Mi már gyengék vagyunk ahhoz, hogy rendbe szedjük ezt a tömeget. Szinte ideges mindenki arra a gondolatra, hogy antiszemitának tarthatják, pedig annak tartották még azt is, aki a ruthéneket akarta a pusztulástól megmenteni, melyet e népesség hozott reá.

Tudvalévő dolog pedig, hogy a zsidósággal vele születik bizonyos középszerű intelligencia, mely meg van benne akármilyen nyomoruságos viszonyok közt kinlódik is és nehezen haladja túl, akármilyen fényes helyzetbe kerül is.

Ez a vele született közepes intelligencia különösen pénzügyi és kereskedelmi téren nyilvánul. Ez által pedig hamar kiváltságos helyzetet tud teremteni magának a falukon és hamar tesz bizonyos pozícióra szert a nép között.

Nincs is jobb kortes, mint egy-egy árendás, bár alapjában szörnyen népszerűtlen. Már pedig éppen ezek közül került össze az a budapesti gyűlés.

Tessék elgondolni, mit nyerne a magyarosodás ügye, ha az a zsidó tömeg igazán átérezné, hogy az ő számára sincs

hely a nagy világon e kívül, egész szívságával igyekeznek a magyarosítás tereén meghálálni azt a végtelen jót, hogy itt hazát, vagyont, sőt ha tetszik magnási rangot is kap.

A felső zsidóság magyar érzelmű, de városokban lakik nem a nép között, a városok pedig ugyis magyarok s van bőven, aki a magyarság érdekeit megvédi, de apró nemzetiségi falukban ugyan ki van?

Ismétlem, mi az érzékenykedés miatt nem igen nyulhatunk ehhez a zsidóság tyukszeméhez, a bevándorlók ügyéhez, de amint a »Pesti Hirlap« bátran megmerte írni kritikáját arról a gyűlésről, úgy az intelligens zsidóságnak is nem kávéházban vagy szűk baráti körben suttogva kell megvallani, hogy biz ez csunya állapot, hanem ők legyenek a kezdeményezők a bevándorlási törvény meghozásánál s az itt rekedt zsidóság átmagyarosításánál.

Végtelenül szükséges, értékes és szimpatikus működés volna ez.

Igy mulnék el a zsidó kérdés, mert a zsidóság nem bevert szög lenne a magyarság élő fajába, hanem új galy, beoltva, megfakadva, közös törzsön virágozva is hozna gyümölcsöket.

Valamikor komolyan hittem én abban és alkalom adtán jólesik visszatérni a folyton fogyó régi eszményekhez.

Legyen hát az intelligens zsidó lapok mostani megütközése egy erős akciónak kezdete. De azt az akciókat ők vigyék ke-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Iluczi . . .

Irtá: Molnár Károly.

Iluczi az ablaknál van. Két kacsójára támasztja fejét és ibolyakék szemével ábrándosan rám néz. Mintha megbódnék ettől a nézéstől, úgy belemélyeszem szemem a szemébe, a lelkem előtt pedig mintha egy új világ nyílna meg. Eddig a fekete szem tetszett, most az ibolyakéket szeretem. A fekete szem sötéten tüzel, az ibolyakék mélyen éget; az lebilincsel, de csak egy percze; ez rabul ejt mindörökre. A fekete szemnek titka ingerel; az ibolyakéknek világa, tekintete, ábrándbamerülő sugara a szívbe ér. Az ibolyakék szem, ha könyezik, hasonlít a nyíló ibolyához, melynek szirmain reggeli harmat csillog két égő napsugár között, ha egyet pillant olyan, mint mikor az ibolyát lenge szellő lebegteteti, ha csókot ad, eszembe juttat egy olyan ibolyát, melynek kelyhéből méh szedi mézét. Ennek az ibolyakék

szemnek még mintha az illatát is érezné az ember a belőle kiáradó illat, a kiáradó kellem elkábit, elszedíti. És Iluczinak ilyen ibolyakék szeme van.

Iluczi az ablaknál van és mosolyog. Talán rám mosolyog, vagy tán rajtam mosolyog. A mint leveszi rólam szemét, a mint megakasztja két lélek magnetikus vonzását, szemből szemembe áramló vonzó erőt: úgy érzem, hogy szívem mintegy megszabadulna ettől a vonzó erő-től, egyszerre csak nagyot dobban s azután . . . verése is majd hogy meg nem áll. Tekintetem arczára siklik: csókolni való édes arcz! Tán az Isten is arra teremtette, hogy piruljon; mert Iluczi arcza mindig olyan, mint mikor egy hófehér arcz elpirul. Nyíló, festő rózsához kellene hasonlítani, de a hasonlat nem találna, mert sokkal szebb annál.

Hullámozó szóke haja homlokához simul, mintha ő is csókolni szeretné, azután lágyan hajol füleire, mintha ő is szerelmi vallomását akarná elszuttogni. Olyan ez a haj, mint a rengő hullám, vagy mint a rezgő sugárkéve.

Hófehér leány arcz, mely mindig pirul, ibolya szem, mely szinte illatot áraszt; melyik festő fantáziája alkotott ennél szebb arczot! . . .

Iluczi megint rám néz és azután eltűnik. Egy ideig ott feledem magam szemben az ablakkal, de lassan felébredek az ibolya szemtől rám bocsájtott álomból s megyek tovább. Sokszor visszanezék, nem látom-e Iluczit? Nincs ott s szívem tán egy ébredő szerelem lassankint elszunnyad, elalszik csendesen. Az utca végére érek s megint visszanezék, nem tudok elmenni s még egyszer visszamegyek. De Iluczi nincs most az ablaknál.

Tőlem néhány lépésre megy egy leány, megyszín kabát van rajta. Feltűnik nekem ringó termete, ritmikus járása. Ilyen menésük lehetett a görög Istenőknék! Ha ilyen termelene Iluczinak, gondolom magamban s ebben a perczen visszanez a leány; ugyanaz a mindig piruló hófehér arcz, ugyanaz az illatos ibolya szem: Iluczi ment előttem. Tekintetünk találkozott és Iluczi megint mosolygott rám . . . vagy tán rajtam . . .

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTELLER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.

(Uri Casinó épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

Szövetekméterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakbavágó ruhaneműeket. — **Női costumöke** valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

resztül, mert első sorban ők kötelesek rá s még mindig ők is tul érzékenyek ilyen dologban.

P-y.

A politikai válság.

Budapest, márczius 1.

Tisza Bécsben.

A válság ma újabb fordulat elé jutott. Gróf Tisza István, miniszterelnök, ma reggel nyolcz órakor Bécsbe utazott.

Tisza utazása különben természetes volt abban a pillanatban, amikor gróf Andrássy Gyula missziójának ideiglenes befejezését jelentik. A hír legkevésbé a miniszterelnököt lepette meg, akinek aligha része nem volt abban hogy a válságügye így fordult.

Akik járatosak a bécsi Burg kalendáriumban, érthető dolognak tartják hogy Tisza ma utazott, amikor tudvalevőleg báró Beczk tábornagynak rendes kihallgatási napja van.

Tisza utazása elég váratlanul érte a politikai köröket. A függetlenségi klubban alig volt valaki — sok képviselő vidéken időzik — de a képviselőházban járó képviselők meglepetve foglalkoztak a miniszterelnök utjával, amelytől mindenesetre várnak fordulatot. Kossuth Ferencz is a korai délelőtti órákban tudomást szerzett Tisza utazásáról. A képviselőházban ma délelőtt már ott volt Fusth Gyula is, aki visszaérkezett a vidékről s a két alelnökkel Bolgár Ferenczel és Rakovszky Istvánnal intézte a Ház adminisztratív ügyeit.

Apponyi cikke.

A válság elhuzódásának az okát s az ellenzéki koalíció jellemző vonásait emeli ki gr. Apponyi Albert a Budapesti Hirlapban megjelent cikkében.

Hangsúlyozza, hogy más megoldás el sem képzelhető, mint a többségre jutott ellenzéki

Mentem utána, mintha megígéztet volna s kértem az Istent; bár ejtene el valamit, hogy felvehessem és átadhassam neki. Szerettem volna, nagyon szerettem volna csak egy szót is szólani hozzá. Mentem utána, mint az árnyék a nap után s Iluczi sokszor visszanezített és mindig mosolygott; nem tudom ráme . . . vagy rajtam.

Fával beültetett térségre értünk, nem látam egy lelket se. Ugy örültem! Hová akartam menni: lecsukni forró csókkal piros piczi száját, ha kiabálni akarna; vagy hogy megrepedjen szivem az örömtől, ha sirva hallgatna. Ilyen erőszakos, lehetetlen dolgok jutottak eszembe. Képzetelem egy pillanatra a rég eltűnt, csodás, mesevilágu lovagkorba repült. Csak néztem Iluczit egy darabig s nem bántam volna, ha így mulik el világom . . .

Egyszerre csak tisztí uniformist látok. Az uniformis mindig közelebb jött s egyenesen Iluczinak tartott. Még jól láttam, hogy hadnagy volt s hallottam amint mondta:

— Oly sokáig váratott maga édes, csunya Iluczil —

Ekkor tudtam meg, hogy Iluczinak hívják. Ő megint mosolygott és én most már tudtam, hogy nem rám hanem rajtam mosolyog . . .

Még egyszer ránéztem, még egyszer bele-mélyedtem az ibolya szemekbe, azután elpirultam én is és mosolyogtam én is . . . magamon.

szövetségnek kormányra jutása. A koalíció teljesen el van készülve arra, hogy minden pillanatban átvehesse a kormányt és a nemzet verdiktje értelmében munkához láthasson. Az érdekes cikk első része az alábbi érdekes sorokban foglalkozik a *szabadelvűpárt* helyzetével:

Minden kísérlet a választáson a győztes ellenzéki szövetségnek mellőzésére és a választáson megbukott szabadelvű pártnak bármily alakban való belevonására a kormány alakításba, arculütése volna az alkotmányosságnak és mivel a választásokat maga a szabadelvűpárt provokálta, egyúttal a legnagyobb politikai frivolitás.

Az alkotmányos elvek és politikai tisztesség követelményeiből kifolyólag nem lehet új kormányképes többséget alkotni a szabadelvűpártból és az ellenzéki koalíció egyes részeiből (még ha volna is, amint nincs, a koalíció bármely tagjánál ilyen hajlandóság), mert ez új többség hátgerinczét a nemzet által elítelt párt alkotná; de nem lehet kísérletet tenni egy tisztán szabadelvű kormányral sem, azzal az utógondolattal, hogy az a kormány majd, ha a szövetkezett ellenzéki többség leszavazza, új választást rendelne el. Ez visszaélés volna a király felosztási jogával, mely nem arra való, hogy a nemzetet ugyanabban a helyzetben ismételt választásokkal agyonzaklassa.

A koalíció közös céljait az alábbiakban ismerteti Apponyi:

A november 18-án elkövetett merénylet megsemmisítése és megtorolása, a jogfolytonossági *restitutio in integrum* volt szövetségünknek közvetlen célja: ez tehát a koalícionális program első pontja. Ezzel szoros kapcsolatban áll a *választási törvény reformja*, amelyben a függetlenségi és az újpárt radikális álláspontja egy biztos és nagymérvű tényleges haladás kedvéért kompromisszumra léphet a többi szövetkezett pártok által hangoztatott óvatossági szempontokkal, de ahol az erős kézzel való belenyúlás szükségessége mindnyájunknak közös meggyőződése. De érvényesülni kell a *magyar önállóságnak és a magyar hadsereg nemzeti követelményeinek* is, mert az ellenzéki szövetség két pártja, a függetlenségi és az újpárt, melyek együttvéve 180 mandátumot bírnak, ezeket a követelményeket programjuk és politikai akciójuk sarkalatos pontjaiként hirdették.

67. 48.

Az öreg 1867 sehogy sem akarja elhinni, hogy győzelmesen robogott át fölötte az idő. Elő-előállanak régi gavallérai s hirdetik az 1867 örökifju bajosságát, no meg ezzel a saját maguk nélkülözhetlen voltát is.

Legujabban valami D. M. nevű politikus irt egy zöld füzetet azzal a címmel, hogy: «48-as politikát csak 67-es alapon lehet csinálni.»

Ezt a címet a szerző maga megczáfolja, amikor beismeri, hogy az eddigi kormányok semmit sem tettek. Pedig azok nem is állottak, hanem valósággal teküdtek a 67-es alapon. Aztán gondol egyet a szerző: kifejti, hogy ennek a tételestégnek viláért sem a 67-es kormány volt az oka, hanem a Kossuth-párt. De ne haragudjék a Kossuth-párt se: ennek daczára megkéri D. M., hogy vegyen részt a kibontakozás munkájában s a részvételt csak két csekélységhez köti: 1. hogy a függetlenségi párt 170 embere vegye át a 12 Bánffyista programját; 2. álljon szövetségbe Bánffyval, Andrássyval és — Tiszával Világos a lólab: tájtékzik a dühtől, hogy a szövetkezett ellenzék egyik erőssége a néppárt hazafias lelkesedése s azt szeretné most a bukott liberális párttal helyettesíteni.

A füzetet igen szépen állította ki a Légrády-nyomda.

A villamos és vízvezetéki telep.

— Bizottsági ülés. —

Hónapok óta vitáztak a szakértők a felett, hogy helyes volna-e Nagyvárad város vízművének üzemét a mostani gőzrendszer helyett villamos erőre átválttatni. Füzetek jelentek meg pro és contra s el kell ismernünk, hogy minden szakértő a város érdekét tartotta szem előtt.

Elismeréssel tartozik a város a szakértőknek ezért a tudományos mederben tartott harczért, mert ezzel világították meg s tisztázták a helyzetet, annyira, hogy most már nyugodtan mehet bele a törvényhatóság a fontos változtatásba, míg ezen vitatkozás nélkül kára lett volna a városnak, ha az eredeti terv szerint belemegy a változtatásba, de kára lett volna akkor is, ha egyszerűen napirendre tér a kérdés felett.

A vízvezetéki és villamos felügyelő bizottságok tegnap tartott együttes ülésén a jelen voltak meggyőződtek a fontos terv keresztülvitelének helyességéről s azt véleményezik.

Másik fontos tárgya volt az ülésnek a villamos telep nagyarányu kibővítése, amely a nagy fogyasztás és a villamos vasut létesítése folytán állott elő. Majdnem egy fél millió koronát igényel az újabb befektetés. A felhozott szükségletek egyik-másik tételéhez sok szó fér, de a helyzeten változtatni alig lehet. A közgyűlésen bizonyára meg lesz a megfelelő kritika is, de végeredményében a jövő mutatja meg, hogy melyik válik be *Hollós* József műszaki tanácsos azon egykori kijelentéséből, hogy a villamos telep lehet áldás a városra, de tönkre is teheti; minden a rendszertől függ, amely a felügyelet és vezetés körül érvényesül.

Addig reméljük a legjobbat.

A két bizottság együttes ülésének lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt; jelen voltak: Bordé Ferencz, dr. Hoványi Géza, Komlóssy József, Dus László, Ragány János, Kőszeghy József, Belányi Imre, Aufricht Mór, Moskovits Miksa, a Ganz-gyár képviselőjében Hoór Mór és Juricskay Barna jegyző.

A vízvezetéki üzem átalakítása.

Az ülés megnyitása után *Bordé* Ferencz főjegyző, mint előadó ismertette a vízvezetéki telep mostani gőzüzemének villamos üzemre leendő átválttatása tárgyában készült javaslatát. A szükséges hajtóerőmat a városi villamostelep szolgáltatná. Ismerteti a kérdést. A szakértők egyrésze helyeselte, másrésze azonban a vízvezetéki telep működésének biztonsága érdekében ellenezte a változtatást. A tanácskozás folyamán akként oldották meg a biztonsági kérdést, hogy kettős vezeték szolgálna a villamostelepről. Pénzügyi szempontból az volt a legfontosabb, hogy az üzemért a vízvezetéki telepet nagyobb kiadás ne érje, a villamos telepek pedig hasznot hozzon. Az átalakításhoz szükséges 40,300 korona befektetés 30 évi törlesztés mellett a villamos telepet terheli. Az üzem átalakítás a villamos telepek évi 9000 korona hasznot hajtana. Indítványozza, hogy a javaslatot az együttes bizottság fogadja el s terjeszse a közgyűlés elé.

Rimler Károly felvetette a kérdést, hogy a Ganz-czég biztosítékot nyujt-e arra nézve, hogy a számításnál felhasznált adatok beválnak?

Dr. Hoór Mór kijelentette, hogy a város felszólítása folytán foglalkozott a Ganz-czég az

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság czégljelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

Telefon 206. szám.

átalakítás kérdésével, gyakorlati alapon. A temesvári és itteni kísérleti adatok teljesen egyeznek. Helyesebb a teljes villamos üzem. A befektetési tőke nem nyomja a vízvezetéki telepet s a villanytelepre sem hátrányos harmincz évi törlesztés mellett. A személyi és fentartási költség a gőzüzemnél drágább, mint a villanynál s ebből jön ki az évi 9000 kor. haszon. Ez a haszon a jövőben, a nagyobb vízfogyasztás mellett még növekedni fog. A nyújtott adatokért szavatol.

Köszeghy József védve látja üzemváltozás esetére a vízművet, ha új kiadás nem terheli a vízvezeték s a szivattyúzásnál szabályozó készüléket állítanak fel. Ez különösen a vízgyűjtő telepet védi. A gépeket a villamosmű szereztette s a város az üzemért azt az összeget fizeti, amibe 1904-ben került a vízműtelep üzeme. A megoldás kedvező mindkét telepre. A fő a vízmű üzembiztosítása.

Ezután a jelenlegi gőzgépek felett folyt eszmecsere.

Dr. Hoványi Géza előnyösnek látja az üzemváltozást, mert csak előnyös, ha egy helyre összpontosul a különböző üzem. Az aggályokat a szakértők eloszlatták azzal, hogy az üzem zavartalanul biztosítható.

Aufricht Mór nem látja akutnak a kérdést. A villamosmű egy éve van üzemben, a villamos vasut most jön s ezen kívül éppne most kibővítés előtt a telep. Várjunk a vízművel egy évig, míg a vasut is meglesz. Addig odázák el a kérdést.

Dr. Hoványi Géza rámutat az előtte szóló tévedésére. A villamos telep elvállalja az átalakítás költségeit s így a vízműnek újabb kiadása nem lesz. Ellenben a villamos telep, tehát a város nyer évenként 9000 koronát. Erre a városnak szüksége van a fokozódó kiadások fedezésénél. Mert újabb közköltővel nem lehet a polgárságot terhelni, tehát így kell a jövődelmet fokozni. Ezt meg kell ragadni s bűn lenne a kérdés elodázása.

Rimler Károly szintén ilyen értelemben szólal fel. Minél előbb csináljuk meg a változtatást, annál több haszna lesz belőle a városnak.

Belányi Imre a kísérletek alapján leszűrt adatokból biztos hasznot lát s ezért üdvözlözi az üzem átváltoztatását.

A bizottság a javaslatot elfogadásra ajánlja a tanácsnak és a közgyűlésnek.

A villamos telep kibővítése.

Ezután áttértek a villamos telep kibővítésének kérdésére. Az óriási számban megnövekedett magánfogyasztás és a villamos vasut építése szükségessé teszi a telep kibővítését.

Bordé Ferencz tette meg erre vonatkozólag az előterjesztést. A szükséges kibővítés a következő: egy 900 lóerejű gőzgép s az ehhez szükségesek; a Ganz-cég ajánlata a legelőnyösebb 164,000 koronával.

A gépház kibővítése 58004 korona; iroda építés, gépészlak áthelyezés 9198 kor.; raktár-bővítés 4131 kor.; vízvezetéki üzem átalakítás 40300 kor.; — a villamos vasutnak szükséges áramátalakító és accumulator-telep 84400 kor.; kondenzációvíz csatorna a Körözsől, motor stb., a megtakarítások leszámításával 28266 korona és végül újabb felszerelések és a forgótőke kiegészítése mintegy 100,000 korona. — Összesen tehát mintegy 450,000 korona szükséges a telep kibővítésére. Ez összeget a villamos telep terhére venné fel a város.

Az előterjesztést minden vita nélkül elfogadták s azzal terjesztik a tanácshoz, hogy még a márcziusi közgyűlés elé nyújtsa be.

Ezzel véget ért az ülés.

A háboru.

London, márczius 1. A Reuter ügynökség jelenti Tokióból: Kuroki 26-áról kelt jelentése szerint a japánok té yes győzelmet arattak Remenkampt tábornok felett.

Stössel tábornok beszéde.

Moszkva, márczius 1. Stössel tábornok és neje a Csudovkolostorban gyászistentiszteletet hallgattak az elhunyt Szergiusz nagyhercegeért. Erzsébet nagyhercegnő is jelen volt. A szállót, amelyben Stössel lakik, egész nap nagy néptömeg vette körül. Moszkva város küldöttségének, amely a polgármesterrel élén kenyeret és sőt hozott a tábornoknak kijelentette ez a polgármester üdvözlő beszéde után, hogy nem az oroszok hibája volt, hogy Port-Arthurnak el kellett esnie.

— Ellenáltunk — ugymond — amig csak lehetett. Már október óta a japánok hatalmába vultunk. A midőn az összes fontos erősségeket elfoglalták a négy kilométernyi vonalon, minden pillanatban behatolhattak Port-Arthurba. Fájdalomtelt szívvel voltam kénytelen Port-Arthur átadni, mert kötelességemnek tartottam a különben elmaradhatatlan vérfürdőt kikerülni. A japánoknak Port-Arthur nagy áldozataikba került, amit nekem Nogi tábornok maga bevalótt. Minálunk 680 tisztre 317 halott esett. Valamennyien megsebesültek. Voltak olyanok, akik nyolcszor kaptak sebet, 17,000 emberünk közül 4000 maradt meg, a sebesülteket is ideértve. A hajóhadtól nem várhattunk segítséget. Az ellenséges tűz megsemmisítette. Az utolsó távirat amelyet Kuropatkintól október 30-án, kaptunk, segítséget ígért. Kinai kémek azt mondták, hogy az oroszok közelednek, de a japánok szétozlatták reményeinket ama hírekkel, hogy Roszdesztvensztki hajóhada még Madagaszkárnál van és a csapatok Mukdennél vannak, ott, ahol még most is. Így, lövészer és élelmiszer híján tovább nem tarthattuk magunkat.

Stössel tábornok este Pétervárra utazott.

Kuroki győzelme.

London, márcz. 1. A Reuter-ügynökség Kuroki tábornok főhadiszállásán lévő tudostója jelenti 26-áról: A japánok tegnap fontos győzelmet arattak *Rennenkampf* tábornok felett, a mely különösen az általa elért harcászatielőnyről fogva fontos. Az ütközet a hegyes vidéken Jentajtól 30—40 mértföldnyire keletre folyt le. Kuroki tábornok gyalogsága kitűnt és a hegyes vidéken folytatott küzdelemben bebizonyította felsőbbségét az orosz lovasság felett. A japán jobb szárny állásai Pencsihonál vannak és dél felé, a Sahó mentén, nyugat felé pedig a Taicsihó partján terjednek el. A tegnapi mozdulatnál a japán csapat, a melyet Pencsihótól toltak előre, kerüldött tett északkelet felől és az oroszokat maga előtt üldözte. Majd erő vonalakat szállott meg dél nyugat és északkelet felé haladt előre, fenyegette az orosz bal szárnyat és a Taicsihótól keletre foglalt állást, *Rennenkampf* tábornok másfél hadosztály lovasságot, egy hadosztály gyalogságot és egy lövészcapatot vezényelt. A főütközet Csincencsengtől északkeletre volt, hol az oroszok keményen védelmezték elszáncolt állásaikat.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

* **A villamos vasut építése.** A nagyváradi villamos vasut engedélyokiratát tudvalevőleg nem régen leküldötte a kereskedelmi miniszter. Sokan azonban még most is kételkednek, hogy valóban lesz-e, legalább a közel jövőben villamos vasutunk. Mint biztos forrásból értesülünk, most már az engedményes közuti vasutlársaság is siettetti a vasut létesítését s ez évi június hónapban megkezdik a villamos vasut építését.

* **Uj udvari tanácsosok.** — **Nemesítés.** A király *Feney* Lajos, az Első magyar általános biztosító társaság vezérigazgatójának s malomszegi *Elek* Pál, a magyar kereskedelmi részvénytársaság vezérigazgatójának, mindkettőnek a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta díjmentesen. — *Steiner* Mihály ó-gyallai lakos, földbirtokos és törvényes utódainak a közügyek és közjótékonyosság terén szerzett érdemei elismerésül ő Felsőge a magyar nemességet adományozta díjmentesen »péterházi« előnévvel.

* **A városi tisztviselők korpótléka.** A városi tisztviselők helyzetének javítása érdekében két javaslat is fekszik a szervezeti szabályzat kidolgozására kiküldött bizottság előtt. *Bordé* Ferencz főjegyző, mint annak idején közöltük, olyan javaslatot készített, amely szerint az összes városi tisztviselők fizetésének azonnali és fokozatos javítása és korpótléka is felbiztosítva lenne; *Ragány* János főszámvevő javaslatában pedig a korpótlékok behozatalával akar segíteni nem annyira az összes városi tisztviselőknél, mint inkább a régebben szolgáló magasabb rangú tisztviselőknél. A városi tanács tegnapi ülésén *Ragány* János főszámvevő felvetette, hogy a szervezeti szabályzat kidolgozására a közeljövőben nincs kilátás, de a korpótlékokra vonatkozó általa bebizonyított javaslat ettől függetlenül is keresztülvihető. A tanács a kérdést a felszólalás alapján véleményezés végett kiadta a pénzügyi szakbizottságnak.

* **Ankét Rákóczi hamvainak hazaszállítása ügyében a miniszterelnöknél.** II. *Rákóczi* Ferencz és általában a rodostói, konstantinápolyi és izmiai magyar szabadsághősök hamvainak hazaszállítása ügyében ankétet hívott össze gróf *Tisza* István a miniszterelnöki palotába. Az értekezleten megjelentek: gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, *Justh* Gyula képviselőházi elnök, báró *Lötvös* Lóránd, az Akadémia elnöke továbbá gróf *Teleki* Géza, *Berzeviczy* Albert, *Thaly* Kálmán, *Rákosi* Jenő és dr. *Szédeczky* Lajos. Az értekezleten összegezték az eddig ebben az ügyben történeteket és megállapították, hogy ha lehet, tavasszal, hogy ha nem, ősszel meg fog történni a

ÉRTESÍTÉS. HAVAS BÉLA
kézmű-, divat- és rövid-áruházát
Nagyvárad, Zöldfa-utca 36. sz. E hó 5-én, azaz vasárnap nyitja meg.

hamvak hazahozatala a következő módon: Küldöttség megy Rodostóba, Konstantinápolyba, és Izmidbe Rákóczi, Thököly és Mikes hamvaiért. Minden szertartás nélkül fogja ez a pár tagból álló bizottság kiemelni a hamvakat százados sírjukból. A török nép babonás és ezért kell a hazaszállítást a legnagyobb csendben végezni a hősök porait, csont- és ruhamaradványait érczládákba téve, hajóra szállítsák, amely a Fekete-tengeren s a Dúnán a magyar földre haza őket. Orsovánál, amint a koporsók magyar határt érnek, fog végbe menni az első szentelés. Másodizben az új Bazilika-templomban. A végső állomása Kassa és Késmárk. Rákóczi hamvait a kassai dómban fogják örök nyugalomra helyezni. Thököly Imrét pedig hitvestársával Zrínyi Ilonával a késmárki új templomhoz építendő külön kápolna fogja magába fogadni. A hamvakat őrző érczládák számára új díszes szárköfőgőzt készítenek márványból s erre a célra pályázatot hirdetnek a magyar művészek között. Törökországból a hamvakkal ugyanazoknak sírköveit is elhozzák s helyükbe a templomokba emléktáblákat helyeznek szintén márványból, bevésett aranybetűkkel. A hamvak hazaszállításának ügyét az új kormány veszi kezébe.

* **A csillagvárosi patika ügye.** A csillagvárosi és váráljai lakosok azon óhaját, hogy Csillagvároson vagy a Gilányi-soron egy gyógyszer-tár állíttassék fel, a közgyűlés egy kerülő fogással tönkretette. Kimondotta ugyanis hogy az új gyógyszer-tár csak a szoroson vett Csillagvároson állítható fel. A miniszter így is adta meg a jogot. Csillagvároson azonban a városi főmérnök vizsgálata szerint is, nem lehet gyógyszer-tárnak alkalmas helyiséget találni, sem építeni. *Hankovits* Ferencz gyógyszerész, a patika engedményese most kellelőleg indokolt beadványban kéri a tanácstól, hogy a gyógyszer-tárt a Gilányi-soron állíthassa fel. A Gilányi-sor ugyanis még a megnyitandó új gyógyszer-tár körzetébe tartozik, a törvény szerint pedig a körzet területén a tanács engedélyével áthelyezhető a gyógyszer-tár. A városi tanács tegnapi tárgyalta a kellelőleg megokolt s helytálló érvekkel támogatott kérelmet s a körzet megállapítására vonatkozólag véleményezés végett kiadta a közegészségügyi szakbizottságnak. Majd elvállik, milyen pártatlan lesz a szakbizottság.

* **Osztárak honos a sorozó bizottság előtt.** Ex-lex van s így a sorozások bizonytalan időre maradnak ez évben is. Még a pótsorozások sem tartatnak meg a magyar honosok felett. Mégis pótsorozás lesz a jövő héten Nagyváradon. Egy Kratochvill János nevű osztárak honos áll a március hó 6-án Nagyváradon tartandó pótsorozáson elő. Hja, Ausztriában nincs ex-lex.

* **Villamos fény a vasuti pályaudvaron.** A városi villamos telep fogyasztói napról-napra szaporodnak, de olyan nagy fogyasztó mégis ritkán akad, mint a magyar államvasutak. Az igazgatóság a nagyváradai pályaudvar területét világíttatja villanyal s a szerződést megküldötte Nagyvárad városának. A szerződés 10 évre szól, egy kilovatt áramot 30 fillérrel fizet a vasut. Mintegy 30 ivlámpa szórja a világosságot az állomás területén nem-sokára. 3 transzformátor lesz a vasut állomás területén. Az államvasutak igazgatósága sürgeti a villany bevezetését.

* **A selyemtenyésztési felügyelő jubileuma.** *Beszerdj* Pál főrendiházi tag m. kir. orsz. selyemtenyésztési felügyelőt 25 éves jubileuma alkalmából az országos selyemtenyésztési alkalmazottak igen szép kivitelű ezüst szoborral lepték meg, amelyet Szegzárdról Budapestre küldöttek a következő sorok kíséretében: Méltóságos Urunk. A hazai selyemtenyésztés ügy érdekében kifejtett pártatlan önzetlenség

soha nem lankadó odaadással gazdag munkálkodásának 25 éves évfordulója alkalmából tiszteletteljesen üdvözljük és egyben kérjük, hogy a szerény emléktárgyat méltóztassék kegyesen elfogadni. Továbbá áldásos munkálkodásához adjon a Mindenható Méltóságodnak erőt és egészséget.

* **A csendőrség új egyenruhája.** A magyar csendőrségről leginkább csak akkor szoktunk beszélni, ha a nehéz kötelességtudása életveszélyes munkába szólítja őket. Kellemes dolgot alig hallunk róluk. Már a megjelenésük is azt a benyomást teszi az emberre, mintha nekik volna a legrosszabb dolguk a világon. Mennyi panaszt hallunk a gyalogság nehéz felszereléséről. De az senkinek sem jutott eszébe, hogy hiszen a csendőrök még sokkal inkább fel vannak szerelve. Puska, szurony, kard, nagy táska, kis táska töltény táska, revolver, mindezeknek a szíjjai, nehéz ruha, csizma, mente, csákó annyi minden, hogy nem tréfa dolog vele mozogni. Most végre rájuk is gondoltak. Megváltoztatják a ruházatukat s kényelmesebbé teszik, amennyire lehet. A nehéz csákó helyét könnyű alumínium sisak fogja elfoglalni, amely más oldalról nagyobb biztonságot is nyújt a fejnek. Átalakítják rajtuk mindazt, amivel elviselhetőbbé tehetik a nehéz terhet. A felszerelés új mintáit *Panajott* Sándor csendőrségi főfelügyelő mutatja be a legelső hadurnak, akinek a tetszésétől függ, hogy melyiket fogják behozni. A tervek bármelyike mellett is döntson a király. Lényegesen meg fog változni a csendőrség felszerelése.

* **Egy védbeszédéről.** Az esküdtsek előtt szónokol egy halvány ifjú ügyvédjelölt. Gesztükül, mint Cicero s páthosánál csak ifj. Hombár Mihályé nagyobb.

— Ezt az embert nem szabad önöknek elítélniök! Mert tudják, mi lesz a következménye? Leesüknék a boldogtalant 30—40 évre, börtönben születnek gyermekei, unokái . . .

A szónok megindultan törölt le egy könnyet — de beleveszett szava a kitörő harsány kacagásba. Gyilkos, gunyos kacaj volt. A szónok méltatlankodva pattant fel:

— Nos, talán nem hiszik az esküdt urak? Próbálta-e önök közül, a mit oly vigan nevetnek? Az ügyész nevetve szólt:

— De hiszen 30 évre senkit sem lehet lecsukni!

— Vagy úgy! mondotta a halvány ifjú s nem engedte meg magát zavartatni, logikus fordulattal az elére megfontolást fejtegette.

— Az előre megfontolás a földolog. Tudják önök, mi az? Az a legfontosabb még a lánykérésnél is, mert hiszen ha egy leányt el akar venni az ember feleségül, nem állít be hozzá ismeretlenül: «Gyere, légy a feleségem,» hanem megfontolja a dolgot. Így tett volna az én védenczem is, ha gyilkos volna. De mivel nem így tett, tehát nem is gyilkos. Kérem a felmentését.

Ezzel nyugodtan leült, általános megdöbbenést keltve.

Az esküdtsek tanácskozása alatt szóba került a halvány szónok. Egyik esküdtnek volt rá véleménye:

— Csukassuk le, a védenczét pedig melléje. Az indítványának állítólag csak azért nem lett többsége, mert — nem volt a kérdések közé felvéve.

* **Elhunyt matróna.** Nagy kiterjedésű, előkelő családot borított mély gyászba egy szép kort ért, derék matróna zsanapi és kövesligeti özv. *Riskó* Sándorné, szül. kiscsepcsényi Sántha Ilona halála, kinek elhunyláról a következő gyászjelentést vettük:

Alulírottak úgy a maguk, mint számos közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett önfeláldozó gondos édesanya, nagyanya, dédanya, ragaszkodó testvér, nemeslelkű rokon zsanapi és kövesligeti özvegy *Riskó* Sándorné szül. kiscsepcsényi Sántha Johanna, élete 79-ik évében, folyó évi március hó 1-én 1 órakor jobblétre szenderült. A megboldogult drága halott hült teteme folyó hó 3-án d. e. 11 órakor fog

a róm. kath. vallás szertartása szerint Füzes-utca 8. számú gyászháztól a váradoszói sarkertbe nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig f. hó 4-én d. e. 10 órakor fog a Premontrei-rend templomában az Egek Urának bemutatni. Nagyvárad, 1905. március 1. Áldás emlékére! Édes gyermekei: Riskó János s neje, Riskó Lajos s neje, Riskó Ilona s férje Réthy Géza, Riskó József. Unokái: Riskó Ilona, férje s gyermeke, Jancsó Irma, Riskó Aranka, Riskó Erzsike, Riskó Margit, Riskó Sándor, Riskó Ilona, Riskó György, Réthy Andor, Réthy Sándor, Réthy Gizella. Testvérei: özv. örvendi Beöthy Zsigmondné, szül. Sántha Jozefa s gyermekei: borszöcsöki Egresy Lászlóné, szül. Sántha Regina s gyermekei.

* **A biharmegyei hitelbank jótékony-sága.** A biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank igazgatósága mult évben elért nyereségéből jótékonycélra 1290 koronát jutott a nemrég tartott közgyűlés határozatához képest s azt a következőképen osztotta fel. Megjegyezzük, hogy egy kissé különösnek találjuk, hogy míg három izr. és egy ref. intézmény kapott az összegből, addig a kath. intézményeket teljesen figyelmen kívül hagyták. Az adományok különben így oszlanak meg: Nagyváradai árvaház alapítvány további részlete 100, Izr. nőegylet 50, Keresk. tanintézet segélyalapja 50, Kereskedelmi kóroda 50, Női kereskedelmi tanfolyam 50, Gyermekbarát-egylet 50, Községi tanítók segélyalapja 50, Izr. népkönyha 50, Önkéntes tűzoltó egylet 50, Elaggott iparosok menháza 50, Biharmegyei nőegylet 50, Nagyváradai munkás segélyző-egylet 25, Nagyváradai ref. leánynevelő intézet 50, A magántisztviselők egylete 100, Szigligeti társaság népkönyvtára 30, Nagyváradai fehér kereszt egylet 25, Nagyváradai izr. hitközség iskola 100, Tisza Kálmán szobor, Kossuth Lajos szobor 100, Nagyvárad polg. fiu isk. igazg. kirándulás 30, Nagyváradai zenekedvelők egyesülete 30, Nagyváradai csarnok elszegényedett keresk. segély-alap 100 korona.

x **Uj tánciskola.** Antalffy, a Szigligeti-színház volt tagja az ev. ref. leánynevelő intézet táncmesternője, magán tánciskolát nyit két hónapi kurzussal. Az intézet már megnyitott. A tanítás gyermekek részére d. u. 5-től 7 óráig, felnőttek részére 7-től 9 óráig lesz a Szilágyi Dezső-utca 11. számú ház e célra bérelt két tágas termében. Beiratkozni lehet ugyanott.

x **Szűcs Laczi** kitűnő szervezett magyar daltársulattal folyó hó 16-án, csütörtökön kezdte meg előadásait — teljesen új műsorral — a **Szabó Gyula** Körözs-utcai éttermében, mely alkalommal színe kerülnek: *magán és pár jelenetek, egyvelegek, táncok és kacagató bohózatok.* *Pederdy* Vitos gyorsszobrász minden este más mutatványt produkál. A daltársulat legujabban kurucz nótákat ad elő. Tegnap érkezett meg a társulat új tagja, *Kovács* Ilonka. *Szűcs* Laczi igazgató Vén cigány című melodramát ad elő, melyet *Farkas* Imre az ismert nevű poéta írt. Legközelebb *Papp* Ferencz baritonista fog fellépni, ki annak idején *Dankó* Pista társulatának volt egyik erőssége. — *Családi műsor.* — Előadás kezdete tél 9 órakor. — 12 óra után *nagy moulin Range à la sbudavár.*

IRODALOM.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar f. évi március 1-én kiadott 5-ik füzetében a könyvtári részben Dr. *Lengyel* Vilmos, a m. kir. számvevőszék osztálytanácsosa, foytatja a községi háztartás és számvitel című nagy érdekű kézi könyvet, melyet szakkörökben osztatlan elismeréssel fogadtak. Erre a kitűnő tollal, legalaposabb tárgyi ismerettel megírt kézi könyvre különösen nagy szükség van a községi előljáróság tagjainak, a községi és körjegyzőknek, a főszolgabíráknak, alispánoknak. A nagyfontosságú kézi

könyv, a tárgy terjedelménél fogva, csak a március 15-iki füzeten nyerhet befejezést. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« ezen füzeten a döntvénytári része is felette fontos és aktuális most, midőn megkezdik az 1906. évre szóló országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének évenkénti kiigazgatását. Ebben a füzeten közölve van a m. kir. Kuriának a tavalyi felelősek kapcsán hozott összesen tíz esetre vonatkozó elvi jelentőségű határozata, — továbbá a földmivésügyi miniszternek halászati kihágásra, közigazgatási bíróságnak hagyatéki illeték, bélyegilleték; — a kereskedelmi miniszternek jogosulatlan czégtáblák és nyomtatványok útján elkövetett ipari kihágási közöltetnek A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 kor. félévre 6 kor. negyedévre 3 kor. 1 óra 1 korona. A kéziratokat és előfizetési díjat Dr Dolencz József ügyvéd, szerkesztő és kiadó címére: Budapest, VII. József-körut 74. sz. II. em. 11. ajtószám alá kell küldeni.

Katholikus Szemle. Az előkelő színvonalon álló kitűnő folyóirat márciusi füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: Gyártás Elemér: A román görög katolikusok autonómiája. Gulyás Pál: De Maistre gróf. Köszeghy Mihály: Folyamatban lévő boldoggá és szentté avatási perek. n.: A katholicizmus és a szabadelvűpárt veresége. Vértessy Gyula: Havasi dalok. Sienkiewicz: Kék ég alatt. Könyvismertetések és bírálatok.

A kitűnő folyóirat évente 10 tartalmas füzeten jelenik meg s előfizetési ára tíz korona.

A »Magánhivatalnok«-nak, mely a nagyváradi magánhivatalnok és kereskedelmi alkalmazottak érdekeit szolgálja, március 1-sei száma változatos tartalommal jelent meg. A »Magánhivatalnok« legújabb száma 20 oldal. Tartalma a következő: Programunk. — A kereskedelmi alkalmazottak helyzete írta: Maróti Fürst Bertalan. — Nyugdíjbiztosítás Franciaországban írta: Szántó M. Mór. — Kereskedelmünk jövőjének előfeltételei írta: Dr Bárdos Imre. — A gyorsírásról írta: Kertész Gyula. — Gerő főkapitány a munkaidő szabályozásáról. — Egyesületünk közgyűlése. — Gyermek üdülő telep. — Hírek. — Krónika. — Egyesületi élet. — Vita esték. — Állásközvetítés. — Jogesetek. — Különféle. — Hivatalos rész. (Külön melléklet.) — Szerkesztői üzenetek. — Nyíltér.

A szesz méreg. Az Oktató Népkönyvtár tanulságos népies folyóirat XVI—1905. II. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

A szesz méreg. Előszó. — 1. Az ital zsarnoksága. — 2. A szesz és jólét. — 3. A szesz és a becsület. — 4. Az ital és a család. — 5. Az ital és az egészség. — 6. Az ital és az üdvösség. — 7. Az utolsó korty. — 8. A szesz és a gyermek.

A mű havonként 4 iven jelenik meg és érdekes olvasnivalókon kívül hasznos tudnivalókat is hoz. Kath. körök, egyesületek nagy lelkihaszonnal járatták. Egy évre 4 korona. Megrendelhető az »Oktató Népkönyvtár« szerk. Budapest, VII., Csömöri-ut 16.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Hoffmann meséi, opera.
Péntek: Miniszter válság, új vigjáték.
Szombat: Miniszter válság, új vigjáték.
Vasárnap: délután: Charlie nénye; este: János vitéz.

Hoffmann meséi. Offenbach Jakab elvívhetetlen operája, a gyönyörű zenéjű Hoffmann meséi kerül ma színre első rangú szereposztásban. A fő női hármass szerepet Wlassák Vilma, Hoffmann Békeffy, Lindorf tanácsost Horvát Kálmán játsszák.

A miniszterválság. Berczik Árpád Miniszterválság című vigjátéka lesz a színház legközelebbi premierje. E pompás vigjátékból naponta folynak a próbák s a premiert pénteken tartják meg. Berczik e kitűnő vigjátéka most aktuális dolgokat tárgyal s erre való tekintettel előre látható, hogy a Miniszterválságnak nagy sikere lesz.

Készülődések új darabokra. Előkészületre kitűzettek a következő újdonságok: Elnémult harangok, színjáték. A mulató Istenek, operett. Arany patkó, énekes vigjáték. Apajune, operett. Rátartós király kisasszony, operett. Furcsa háboru, operett repris.

Igazságszolgáltatás.

Halálraitelt rablógyilkos cigányok.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

A Wolff-erdőben cigányok által elkövetett rablógyilkosság ügyében hozott ítéletet ma a nagyváradi kir. törvényszék. Az eset részleteit annak idején ismertettük, a mely röviden abból áll, hogy négy cigány, névszerint Lakatos Máté, Rostás János, Rézműves Imre és Rézműves Sándor született ösztönüktől üzetve, kiálltak az országútra, hogy az arra jövő kocsikat az est homályában megdézsmálják. A dolog azonban úgy történt, hogy az a szerencsétlen kocsi, a kinek a szekerét kezdték dézsmálni, megismerte őket. A följelentéstől való következtében, a négy cigány egyetemlegesen tehát elhatározta, hogy a kocsist elteszik láb alól.

Elhatározásukat rövigesen végre is hajtották. A törvény keze azonban utol érte őket és ma már ítélkezett is fölöttük. A mai harmadik napon, mivelhogy az ítélethozatal biztosra vehető volt általános volt az érdeklődés. A kíváncsi közönség befogadására a tárgyaló terem, beleértve a karzatokat is, kicsinek bizonyult, amennyiben a közönség nagyobb része a folyosókon volt kénytelen bevárni, amíg a teremben történekről ők is tudomást szerezhettek.

Csulyok Béla dr megnyitotta a tárgyalást, minek utánna Nagy Géza dr kir. ügyész megkezdte vádbeszédét. Általános érdeklődés és mély csöndben hallgatta végig a közönség Nagy Géza drt. Vádbeszédében külön-külön és együttesen foglalkozik mindegyik vádlottal. Mint az emberiség salakját állítja az esküdtszék elé.

A vádlottakat, lélektanilag fejtegeti, hogy csak veszélyére és kárára van az emberiségnek ez a népség, mert ahol letelepszik egy időre, nem lehet tőlük biztonságban az a környék, mert úgy a vagyona, mint az élete veszélyeztetve van. Vad kegyetlenséggel a legsötétebb bünt követték el ezek az emberek. Mindazt összevetve világosan látja a rablógyilkosság büntétét.

A két elsőrendű vádlottal Rostás János és Lakatos Mátéval szemben a legsúlyosabb kérdésre kér igenlő választ az esküdtektől. Rézműves Sándorra és fia Imrere, mint tettestársakra marasztaló verdiktet kér.

Ezután következtek a védőbeszédok.

Az elsőrendű vádlottat Rostás Jánost Kabos Ede dr védte. Kifejtette beszédében azt, hogy a gyilkosság elkövetésében az előre megfontolt szándék hiányzott és így védenecze csak emberölés és rablás miatt ítéltető el. Enyhítő körülményül kéri betudni azt, hogy védenecze

teljesen tudatlan, műveletlen, minden erkölcsi érzés nélkül.

Utánna dr Barta Dezső, Lakatos Máté másodrendű vádlott védelmében beszélt igen ügyesen.

Harmadiknak dr. Fanta Rudolf a fiatal Rézműves védője állott fel szólásra. Lelkiismeretesen összeállított igen szép beszédben állítja az esetet az esküdtek elé. Ismerteti beszédében a cigány fajt, a cigányok életét. A kikkel senki nem törődik, sem az állam, sem a társadalom. Bünből születnek, abban nevelkednek, abban is halnak meg, mióta világ a világ. Se vallása, se erkölcsa, a jogról a legminimálisabb fogalmuk sincs, nem törődik velük senki, de ha bűncselekményt követnek el akkor már törődünk velük és úgy bíráljuk el őket, mint a legműveltebb egyént, sőt szigorubban, mert, hiszen csak cigányok. Kérdezi. igazság-e az, hogy iskoláztatás helyett, börtönben tanítsuk-e meg ezeket a szerencsétleneket, a jog, az erkölcs és a vallás fogalmaira? Hát a börtönben lássa meg először a vádlott Isten képét? Tanítani, oktatni kellene itt és nem akasztani! Igyekszik kimutatni, hogy védenecze jelen sem volt a bűntény elkövetésénél, teljesen ártatlan. Ezek szerint kéri felmentését.

Ugyancsak Papp János a negyedrangú vádlott, Rézműves Sándor védője szép beszédében védenecze bűnösségével szemben hoz fel enyhítő körülményeket. A védőbeszédre az ügyész röviden válaszolt, míg a védők nevében dr Kabos Béla felelt. Az idő előrehaladottsága folytán a tárgyalást délutánra elhalasztották.

Az ítélet.

Délután az elnök: dr. Csulyok Béla összegezte az esküdteknek a lefolyt tárgyalás adatait, mely után visszavonult az esküdtszék határozathozatalra.

Alig fél óráig tanácskoztak az esküdtek, kiknek határozatát Mezey Mihály esküdtfőnök háromnegyed 5 órakor hirdette ki.

A verdikt a legsúlyosabb. Mind a négy vádlottat 7-nél több szavazattal bűnösnek mondták ki az előre megfontolt gyilkosság és rablás bűntetteiben. Az összes mellékkérdéseket elvetették az esküdtek.

Dr Nagy Géza kir. ügyész a törvényszék elé tárja a súlyosító körülményeket s ezek figyelembe vételét kéri a bíróságtól az ítélet meghozatalnál.

Enyhítő körülményt csak Rézműves Imrivel szemben tud felhozni, ez a vádlott fiatal kora.

A védők egymásután kérnek irgalmat és kegyelmet a tudatlan, műveletlen vádlottakkal szemben.

A vádlottakat egymásután kéri az elnök tudnak-e még valamit felhozni védelmükre Rostás János, Lakatos Máté nem tud, a két Rézműves ismételi, hogy nem hibás.

Fél 8 órakor este hirdették ki az ítéletet:

A törvényszék Rostás Jánost és Lakatos Mátét kötél általi halálra, Rézműves Sándort életfogytiglani fegyházra és Rézműves Imrét 12 évi fegyházra ítélte.

A közönség az ítélet kihirdetését ugyszólván egykedvűen fogadta, a mennyiben meg volt róla győződve, hogy ha nem is mind a két fővádlottat, de az elsőrendű vádlott, Rostás János halálra ítéltetését bizonyosra vette.

Az elitáltak elvezetése után szép rendben elszéledt, hogy megvigye a legujabb hirt hozzátartozóinak.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Márcz. 2. Az »Otthon« tánczestélye a Sasban.

Márcz. 4. A V. velencei Polgári kör bálja.

Márcz. 4. Tiszti bál a Csarnokban.

Házi estély a Legény egyletben. A nagyváradai Kath. Legény-egylet szokásos házi estélyét folyó hó 5-én azaz vasárnap este tartja az egylet Teleki-utcai helyiségében. Az estély igen érdekes és mulatságos kis műsorral lesz egybekötve. A rendezőség főlkéri a tisztelt érdeklődőket sziveskedjenek meghívó kártyájokat magokkal hozni, mert belépő jegyet csakis ennek előmutatása mellett ad ki.

Az Otthon mai hangversenye. Azon széleskörű érdeklődés folytán, mely az Otthon ma esti hangversenyyel egybekötött táncmulatsága iránt nemcsak a város, de a megye közönsége körében is mutatkozik. A rendezőség tájékoztul, illetve mihez tartás végett ez uton kéri a közönséget, hogy lehetőleg 8 órára sziveskedjenek a Sas nagytermében megjelenni, mert a hangverseny műsora pont 8 órakor kezdődik, és a műsor egyes számai alatt az ajtók zárva tartanak.

Mulatság Mező-Telegden. A »Bihar-Szilágyi Gyári Dalkör« szép sikerrel tartotta meg táncmulatsággal egybekötött hangversenyét zászló alapja javára. A fényesen sikerült estély hangversenyyel kezdődött, melyen minden egyes előadott pont zajos sikert aratott. A dalkör Falb Gyula karnagy vezetése alatt adott elő több énekszámot Kovácsné Csehi Etelka urnó az »Egyetlen szó miatt« című monológot adta elő nagy sikerrel. Ezután Gyémántné Doktor Aranda urnó énekelt különféle operaáriákat és dalokat, Kardos Dezső hegedűjátéka és Várad Aladár zenetanár zongorakiséréte mellett. A szépen előadott dalokat a közönség zajos tapsokkal jutalmazta. Majd Várad Aladár zenetanár ur játszotta el saját szerzeményű »Tihanyban« című rhapsodiáját, melynek kiváló művészi előadása a hallgatóságot frenetikus tapsra ragadta. Argyelán Traján és Güntner György gyári munkások meglepő ügyességgel adtak elő szavallatot és monológot. Végül a dalkör a »Rákóczi indulóval« fejezte be a hangversenyt. A hangversenyt táncz követte, mely a késő reggeli órákban ért véget.

Jelen voltak: Dr Kovácsy Sándor min. tanácsos, igazgató elnök, Popper Károly igazgatótanácsos, Telegdy József nagybirtokos, Juricskay Vid, Flatt Károly, Vattay Gyula, dr Grünbaum Lipót, Brüll Gyula, stb.

Asszonyok: Brüll Gyuláné, Barta Béláné, Berkovics Béláné, Fenyő Józsefné, Gödör Lászlóné, Flatt Károlyné, ifj. Klein Lászlóné, dr Grünbaum Lipótné, Vadász Aurélné, Lukács Józsefné, Kovácsné Csehi Etelka, Meumann Lászlóné, Bleier Andorné, Gyémántné Doktor Aranka, Falb Gyuláné, özv. Lévy Mihályné, Tóth Györgyné, Slavik Józsefné, Freund Gottliebné, Zilahy Sándorné.

Leányok: Grünfeld Ilonka, Weisz Irénke, Klein Mariska, Zilahy Gizike, Józsa Ilona, Steiner Cella, Neumann Izsa, Gyémánt Józsa, Grünfeld Gizella, Bretter Zelma, stb.

TÁVIRATOK.

Tisza István Bécsben.

Bécs, márczius 1. (Saját tud. táv.) Tisza István gróf ma Bécsbe érkezett és Héderváry grófnál volt ebéden. Délután egy órakor a király kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt. Tisza egy ujságíró

előtt azt a kijelentést tette, hogy ő Fel-ségével a válságról tárgyalt és a király legközelebb több politikust fogad. A magyar képviselőház működéséről nem tett jelentést a királynak. Tisza dé-után 5 órakor Budapestre érkezett.

Politikai hírek.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) Nyolczadikán véglegesen igazolni fogják az összes mandátumokat. 9-én megválasztják a bíráló bizottságot.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) Dogmitu Gyula képviselő ma bejelentette Podmaniczky Frigyes bárónak, hogy kilép a szabadelvűpártból. Hódossy is legközelebb ki fog lépni a szabadelvűpártból.

Wekerle-kabinet.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) A szabadelvű pártban azt beszéltek, hogy Wekerle Sándor több pártönkivüli politikussal meg fog hivatni a király elé és valószínűleg meg is lesz bizva a kabinet-alakítással.

A békéscsabai tüntetés epilógusa.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) Békéscsabán a szociálisták ma ismét csoportosultak és követelték, hogy a főjegyző mondjon le. Achim L. András békéscsabai szociálista képviselő ma Nagyváradon időzött s kijelentette, hogy a multkori szociálista tüntetésben annál kevésbbé volt része, mert akkor Budapestben volt.

Véres családi dráma.

Budapest, márczius 1. (Saját tud. táv.) Engel Zsigmond csanádi nagykereskedő tavaly vagyombukott lett és ezért ivásnok adta magát és teljesen elzüllött.

Engel családja Budapestre költözött hol tejsarnokot nyitott. Engel tegnap a fővárosba utána jött feleségének és eljött az üzletébe, hol pár szót váltva nevével négyszer rá lött. Az asszoy a lövések következtében szörnyet halt. Engelt letartóztatták.

Sztrájkok.

Brest, márcz. 1. Kétezer hajóépítő munkás elhatározta a sztrájkot.

Caritzyn, márcz. 1. Az Ural-Volga-társulat kohómunkásai sztrájkba állottak.

Bolgár banda féktelenségei.

Konstatinápoly, márcz. 1. Szombaton éjjel egy bolgár banda a Florinától 12 kilométernyire délkeletre lévő Megovan faluból elragadott két patriarkista papot, valamint négy parasztot és a falun kívül megölte őket. Lahovári román követ ma felhívta a porta figyelmét az esetre és a vétkesek letartóztatását követelte.

Az orosz forradalom.

Rostow, márczius 1. A városban nagy a nyugtalanság, mert a munkások közt proklamációkat osztogatnak és ebben rablásra hívják fel őket.

Capon megfenyegeti a czárt.

Páris, márczius 1. A »Humanite« mai számában Gapon, a pétervári forradalom vezére

nyilt levelet intéz a cárhoz, amelyben tudomására adja, hogyha nem enged, dinamitmerényleteket követnek el ellene és terrorisztikus rendszabályokat fognak alkalmazni.

Kormányválság Norvégiában.

Krisztíania, márczius 1. A »Morgenbladet« azt hiszi, hogy a két miniszter tegnapi visszalépése után az egész kabinet lemondása rövid idő múlva várható.

NYILTTÉR.

Értesítés!

Mély tisztelettel van szerencsém nagyra-becsült megrendelőim szives tudomására hozni, hogy az általam alapított **Lebovits és Grosz** cégéből, mint az üzlet tulajdonképeni szakértő vezetője kiléptem. Szabad legyen tehát arra kérnem igen tisztelt megrendelőimet hogy további szives rendelkezéseikkel régi **Bazár épületbeli** (színház oldal) helyiségemben méltóztassanak felkeresni, ahol a mérték vételt személyesen teljesítem. Ha tehát bárki az én nevében akarna eljárni, tisztelettel kéem mint illetéktelent visszautasítani. Magam pedig továbbra is minden erőmből iparkodom, hogy a közönség megtisztelő bizalmára ezentul is érdemes legyek.

Felhívom a t. közönség szives figyelmét a műhelyemben készült **legelegánsabb**

szinpadai és bál-czipőkre,

melyek kizárólag nálam szerezhetők be. Kérem a közönség további jóakaratu támogatását s maradtam kitünő tisztelettel

LEBOVITS MIKSA

a Szigligeti-Színház czipőszállítója

(Bazár-épület, színház felőli oldal)

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint ismét egy első rangu üzletet sikerült megvennünk, melyet **e hó 22-től** kezdünk elárusítani.

A raktár a következő cikkekéből áll:

500 valódi Norbert Langer és Regenhart-féle Rumburgi vásznak, ajour asztalneműek, garniturák és zsebkendőkből. 120 és 140 cmtr. széles gyapjuszövetekből Blous, Pongis és Louisin-selymek, Czerna ruha-zephirek. Francia battistok, gyapju delainek, voilok, csipkék, aplica-tiók, ágy garniturák, férfi-ingek.

Mindezen cikkeket a legjutányosabb árakban bocsájtjuk a vevőközönség rendelkezésére és saját érdekükben történik, ha bevásárlásaik előtt dusan felhalmozott raktárunkat meglekintik.

Teljes tisztelettel

Kohn Márton és Tsa,

Kossuth-Lajos-u. Fuchsl-palota.

Nincs lehetetlenség!
Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát és ékszer** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő gy. kat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

Angol regény.

— De nem tudad, hogy a mi munkánk volt — mondá Algy az asztalon át.
— Vajjon nem-e?
— Annyi szent, hogy az ostobát rendkívül jól játszottad, — mondá Algy s aztán hirtelen másra fordítá a beszédet. — Pen, — melyiken lovagolsz most?
— Az új szürkén, Zultánon; és nem is hiszed Algy mily tüzes állat az a Zultán! Tegnap felségesen mulatunk rajta. Oly örülten vágatott mintha csak repülni akart volna! — válaszolá Penelop, miközben szeme szikrázott.
— Édes gyermekem, — mondá az atyja, — Zultán nem való neked. Igazad van nagyon tüzes állat. — Mindig féltelek, ha rajta ülsz.
— Oh, papa, nincs okod féltetni. Zultának nincs semmi rossz természete, mindössze is fiatal és kissé gyors járása.
— Penelop kisasszony szeret lovagolni? — kérdé Graham százados.
— Nagyon. Igazi gyönyörűségem telik benne, — válaszolá Penelop, — de ki nem állhatom azokat a jámbor vén lovakat. Ilyenre semmi kedvem sincs ülni. — Zultánt szeretem; csupa tűz, hanem azért könnyen elbánnok vele. Ugyan papa, ne nézzen olyan kételkedőleg reám, higgye el, hogy úgy van.
— Jakab azt állítja, hogy Zultán már kétszer csaknem elragadott — mondá az atyja és ez éppen nem igazolja azt az előbbi állításodat, könnyen elbánsz vele. — Algy, legközelebb majd te kíséred el testvéredet, hogy megíthesd, kinek van igaza.
— Minden ellenkezés mellett sem hagyom magamtól elvenni nemes szürkémet — erősíté Penelop nevetve. Graham százados, nemde ön is arra szavaz, Zultán biztos paripa?
— Nem ígérhetem előre, csak abban az esetben, ha magam is annak találom, — válaszolá Graham s mosolyogva nézett a lányra.
Penelop daczosan vetette fel fejét s azt kiáltá:
— A legelső kedvező napon bebizonyítom önnek, hogy Zultán és én milyen jól megértjük egymást.
— Édes Penelop, szól közbe Chartes kisasszony, nem szeretem az ilyen rakoncátlan vakmerőséget. Szilaj természetű fiatal emberhez talán illik ez a viselkedés, de egy nőtől sokkal szelidebb — sokkal...
Elhallgatott, mert a megfelelő szó nem jutott hirtelen eszébe, Algy azonban ünnepies komolysággal folytatta:
— Egy véleményen vagyok a nénémmel, — mondá; s miután Penelop cnyire felforgatta a dolgok rendjét, már többször tünőd-

tem rajta, hogy megtanulok varni és kötni s többféle szelid időöltő munkát.

Ekkor ajtót nyitott nénye és huga előtt Penelophoz hajolva s tréfásan kacintva ezt sugta fülébe:

Pen, úgy látom, még mindig nem szelidített meg a néni s a mennyire tőlem függ, nem is szelidit meg soha.

Penelop kedves mosolygással válaszolt erre s aztán követte nényjét a szalonba.

II.

Nekihevült arccal, ragyogó szemekkel vágatott Penelop a Zultánon, alig birva a tüzes állatot féken tartani.

— Jól van! — kiáltá Algy, mtelléje ugatva. Penelop, te pompásan lovagolsz! Ugy-e Graham? — kérdé barátjától, ki aggódva nézte a leányt.

— Pompásan, az igaz, — válaszolá Graham, — de azért mégis jobb szeretném, ha szelidebb állaton látnám.

— Eh, bolondság! — kiáltá Penelop. A Zultán oly biztosan és szilárdan áll, mint a templom, csakhogy tele van déjvajsággal.

— Éppen mint a lovassa, — tevé hozzá Graham százados, miközben a bájos természetére pillantott.

A Zultán egyszerre táncolni kezdett, egy pillanatig sem maradvá csendesen. A sik térség, mely előttük elterült, pompás helyül kiálkozott a vágatásra. Penelop mosolyogva nézett Graham századosra.

— Jöjön, futtassunk egyet és... Nem fejezhette be beszédét. Egy nyul futott el előttük mitől a szürke megijedt s vesztül elkezdett rohanni

— Szent ég, — kiáltá Algy — a Zultán megvadult!

S a következő pillanatban elfehéredett arccal vágatott a repülő alak után.

— Penelop, tarsd keményen! — kiáltá rekedtes hangon, de szavait elkapta a szél. Ez igazi verseny volt: vad, eszeveszet, örült futtatás.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 1.

Os:rákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámi oló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, márcz. 1.

Buza apr.-re	— — —	19.86
Buza máj.	— — —	19.58
Rozs apr.-re	— — —	15.66
Tengeri májusra 1905.	— — —	15.20
Zab apr. ra	— — —	14.92
Repeze aug.-ra	— — —	23.20

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905. márcz. 1-án

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.90
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.20
Magyar koronajárdék 3 1/3%	— — —	89.45
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.50
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	— — —	217.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	170.50
Osztrák járadék papirban	— — —	99.90
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.30
Osztrák járadék aranyban	— — —	119.50
Osztrák korona járadék	— — —	1.00
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	157.75
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	16.38
Magyar hitelbank részvény	— — —	79.025
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	67.775

Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	65.6—
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.6
Német birodalmi márka	— — —	11.712
London vista	— — —	24.0—
Páris vista	— — —	95.22
20 márkás arany	— — —	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Első biharmegyei

Kávé és Tea

kivitelű üzlet.

Maár és Szabó

Nagyvárad, Fő-utca.
(Moskovits-palota.)

Ajánlunk nyers kávékat kilóját
2 K 40 fill.-től 4 K 48 fillérig.

Pörkölt kávé

Cuba kiváló finom 1 kiló 4 K 80 f.
Cuba Jáva és Mocca keverék 4 K — f.
Cuba finom 1 kiló . . . 3 K 20 f.

TEAK nagy választékban
kilója 6 koronától 20 koronáig.

Naponta friss teavaj, mindennemű friss felvágottak, prágai sódar. Mindenféle conservek, befőttek, déli gyümölcs aszalványok, pástétomok, párolt, olajos halmeműek és sajtfélékben nagy választék. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközölköttek.

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Mindenféle ásványgyógyvizek és az ELŐPATAKI-víz főraktára Biharmegye részére.

BATVI-ALMA kilója 32-40 fillér. Naponta friss Kugler mignon sütemények.

100-1905. számhoz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1905. évi V. I. 118/2. sz. végzésével Dr Schweiger Ede nagyváradai ügyvéd által képviselt Gebrüder Kant haidai felperes részére Blum Géza és neje nagyváradai alperes ellen 105 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3220 kor.-ra becsült ingóságokra a nagyváradai kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglatatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon, Szent-László-tér 2., Teleky-utca 10. számú házban leendő megtartására határidőül 1905. évi márczius hó 13. napján d. u. 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok porcellán áruk 300 drb gertya izzó s egyéb ingóságok a legtöbbet igényelőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldötténi vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyvárad, 1905. évfefbruár hó 25. napán.

Batig Ferencz,

kir. bír. végrehajtó.

Magyar műbutorgyár
részvénytársaság.
NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.
Modern lakás, szálloda és kávé-
ház berendezések iparművészeti
vállalata. Telefon: 421 sz.

Elegáns matt és fényezett
BUTOROK
jutányos gyári árban.
GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.
Raktárak: Nagyvárad, Baja.

„Nagyvárad Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamatláb
és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Kölcsonkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozású kölcsonöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Ellogad betétkönyvecskére és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett **5°-OS** kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Az igazgatóság.

1997—1905 szám.

HIRDETMÉNY.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága
36/1905 kb. számú határozatával a Simkovicz
Sámuel, illetve jogutóda Kötting József nagyvá-
radi lakos tulajdonát képező Külváros Aradi
ut 180 sz. háztelkén történt építkezés fol-
tán elfoglalt közterület kisajátítási tervének megál-
lapítása czéljából az 1881 évi XLI. t. cz. 33
§-a rendelkezéséhez képest Varró Domokos kir.
főmérnök elnökből, Dr. Hoványi Géza és Mihelfi
Adolf bizottsági tagokból és Dr. Istvánffy István
jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a város-
háza bizottsági termében megtartandó bizott-
sági eljárás határidejét 1905 évi márczius hó
16 napjának délutáni 3 órájára tűzte ki.

Minden erről az érdekelteket értesitem
egyidejűleg megjegyzem, hogy a kisajátítási
tervráz és összeírás az 1881 évi XLI. t. cz.
34 §-a értelmében a városbáz kiadóhivatalában
f. é. márczius hó 1 napjától f. é. márczius hó
15 napjáig terjedő 15 napi közszemlére kitet-
tetnek.

Nagyvárad 1905 február hó 23.

Rimler Károly
polgármester.

A közelgő
Farsangi ünnepekre
ajánlja:
MOLNÁR LAJOS
Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos
saját termésű
nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
palackkosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér	HI-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó	> 50 frttól feljebb
Ménesi sauvignon fehér csemegebor	> 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit. üveg	—32
> kó	> 1	—40
1900-as ürmösr ó	> 1	—40
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit. palack	—90
> Cabernet	> 0.7	1—
> Sauvignon	> 0.7	1:10
>	> 0.5	—75

Tíz üvegen felüli rendelést házhöz szállítok.
Telefonszám: 406.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3.4 watt fogyaszt-
községet, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb ár-
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, ha nyalos (matt), színes
fényképesz lámpák és miniatűrű izzólámpa különlegességek ugyanak kár-
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** gyer-
gyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
árlámpák árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

—*— villamosvilágítási —*—

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló
szépálczák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Zálogházi árverés.

A „Biharmegyei Takarékpénztár“

zálogosztálya

1905. márczius 7-én árverést tart.

Az elzálogosított tárgyak márcz. 6-ig rendezendők.

Kiadó lakás.

Nagyvásár-tér 60. szám alatt
(volt Mandl-ház) első emeletén
5 szobából álló lakás mellék-
helyiségekkel 1905 május 1-től, to-
vábbá a Lukács György u. 6 szám,
(volt Rómer házban) 2 szobából
álló garcon lakás minden órá kiadó.
Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.